

R O Z S U D O K
V M E N E S L O V E N S K E J R E P U B L I K Y

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Závadskej, členiek senátu JUDr. Júlie Horskej a JUDr. Marianny Reiffovej, v právnej veci navrhovateľa **A. P.**, bytom M. R., zastúpeného advokátom JUDr. Ľ., Č., proti odporkyni **Sociálnej poisťovni v Bratislave**, Ul. 29. augusta č. 8, o príplatok k dôchodku, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 10. novembra 2008, č.k. 4 Sd /36/2008-26, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 10. novembra 2008, č.k. 4 Sd/36/2008-26 **z m e ň u j e** tak, že rozhodnutie odporkyne z 22. februára 2008 č. P-14-157/2008 **z r u š u j e** a vec jej vracia na ďalšie konanie.

Odporkyňa **je povinná** nahradiť navrhovateľovi trovy právneho zastúpenia vo výške 219,88 € do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku na účet právneho zástupcu navrhovateľa JUDr. Ľ., advokáta v P. vedený v Č., pobočka P., č. X.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 10. novembra 2008, č.k. 4 Sd/36/2008-26, potvrdil rozhodnutie z 22. februára 2008 číslo P-14-157/2008, ktorým odporkyňa podľa § 2 ods.1 a § 4 zákona č. 274/2007 Z.z. o príplatku k dôchodku politickým väzňom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 274/2007 Z.z.“) nebol navrhovateľovi priznaný príplatok k dôchodku a navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal.

V odôvodnení poukázal na skutočnosť, že pri posudzovaní otázky vzniku nároku na príplatok k dôchodku u osoby, ktorá nepoberá starobný dôchodok podľa zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“), sa nevychádza len z § 2 ods. 1 zákona č. 274/2007 Z.z. a poznámky č. 2 pod čiarou, ale aj z § 3 ods. 4 zákona č. 274/2007 Z.z., ktorý upravuje zlúčenie príplatku napríklad aj so starobným dôchodkom. Príplatok sa tak stáva súčasťou dôchodkovej dávky. V prípade priznania príplatku k starobnému dôchodku, ktorý bol priznaný príslušným orgánom cudzieho štátu, by Sociálna poisťovňa upravovala výšku starobného dôchodku, priznaného príslušným orgánom cudzieho štátu, čo nie je možné. Príplatok podľa § 2 ods. 1 a § 4 zákona č. 274/2007 Z.z. samostatne nie je možné priznať, je to možné priznať ho iba ako príplatok k dôchodku zo slovenského systému sociálneho zabezpečenia. Námietku navrhovateľa, že odporkyňa napadnutým rozhodnutím porušila ústavnú zásadu rovnosti pred zákonom zakotvenú v čl. I. Listiny základných práv a slobôd považuje krajský súd za nedôvodnú, lebo príplatok k dôchodku politickým väzňom je formou odškodnenia osôb postihnutých za svoje politické presvedčenie, pričom je vecou štátu, ktoré kategórie osôb sa rozhodne takouto formou odškodniť.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote navrhovateľ odvolanie. Navrhol napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Poukázal na skutočnosť, že štát sa rozhodol podľa § 2 ods. 1 zákona č. 274/2007 Z.z. o odškodnení osôb, ktoré boli za minulého režimu najmenej tri mesiace nezákonne väznené, a potom boli rehabilitované, sú požívateľmi starobného, predčasného starobného, invalidného, či výsluhového dôchodku a sú štátnymi príslušníkmi Slovenskej republiky. Uviedol, že navrhovateľ bol väznený viac ako tri mesiace a bol rehabilitovaný podľa zákona č. 119/1990 Zb., poberá starobný dôchodok a je štátnym príslušníkom Slovenskej republiky. Zo zákona č. 274/2007 Z.z. nevyplýva požiadavka, že sa nevzťahuje na tie osoby, ktorým v dôsledku zániku Československa patrí dôchodok zo systému druhého nástupníckeho štátu. Pokiaľ krajský súd odmietol vziať v úvahu obsah vyjadrenia z 24. septembra 2008 z dôvodu, že bolo podané po lehote, ktorú počítal podľa § 250b ods. 1, § 250h ods. 1 a § 250l ods. 2 OSP, vidí v tom navrhovateľ porušenie práva na spravodlivý proces podľa článku 6 ods. 1 Dohody o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Odporkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa navrhla napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s OSP v spojení s § 10 ods. 2 OSP), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250l ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa je potrebné vyhovieť.

Podľa § 2 ods.1 zákona č. 274/2007 Z.z. oprávnená je fyzická osoba, ktorej sa vypláca starobný dôchodok, predčasný starobný dôchodok, invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu, výsluhový dôchodok, invalidný výsluhový dôchodok alebo invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu, ku dňu podania žiadosti o príplatok je štátnym občanom Slovenskej republiky a ktorá bola

- a) najmenej 3 mesiace väznená, 3 mesiace vo výkone trestu odňatia slobody, 3 mesiace zaradená do vojenských táborov nútených prác alebo protiprávne násilne odvečená do bývalého Zväzu sovietskych socialistických republík (ZSSR) a do táborov, ktoré mal ZSSR zriadené v iných štátoch počas najmenej 3 mesiacov a bola rehabilitovaná alebo odškodnená podľa osobitných predpisov alebo jej bol priznaný jednorazový finančný príspevok podľa osobitného predpisu,
- b) najmenej 3 mesiace zaradená do táborov nútených prác.

Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 274/2007 Z.z. príplatok sa zlučuje so starobným dôchodkom, predčasným starobným dôchodkom, invalidným dôchodkom, vdovským dôchodkom, vdoveckým dôchodkom, sirotským dôchodkom, výsluhovým dôchodkom, invalidným výsluhovým dôchodkom, vdovským výsluhovým dôchodkom, vdoveckým výsluhovým dôchodkom a sirotským výsluhovým dôchodkom.

Podľa § 4 ods.1 zákona č. 274/2007 Z.z. o nároku na príplatok, jeho sume rozhoduje a príplatok vypláca Sociálna poisťovňa a orgán príslušný na výplatu dôchodku podľa osobitného predpisu.

Zo spisov vyplýva, že navrhovateľ žiadosťou z 30. októbra 2007 požiadal odporkyňu o príplatok k dôchodku podľa zákona č. 274/2007 Z.z. a rozhodnutím z 22. februára 2008 číslo P – 14-157/2008 mu nebol požadovaný príplatok k dôchodku priznaný s poukazom na § 2 ods. 1 a § 4 uvedeného zákona s odôvodnením, že nie je

poberateľom starobného, predčasného starobného, ani invalidného dôchodku vyplácaného Sociálnou poisťovňou.

Navrhovateľ je poberateľom starobného dôchodku, ktorý mu bol priznaný rozhodnutím Českej správy sociálneho zabezpečenia, z 29. mája 1997 číslo X. s účinnosťou od 1. marca 1963 podľa § 68 zákona č. 155/1995 Sb., v platnom znení v spojení s § 21 a § 95 zákona č. 100/1988 Zb. v znení platnom do 31. decembra 1995 a Zmluvy medzi Českou republikou a Slovenskou republikou o sociálnom zabezpečení č. 228/93 Zb.

Česká republika a Slovenská republika vznikli 1. januára 1993 rozdelením spoločného československého štátu, ktorý charakterizoval jednotný systém dôchodkového poistenia, a tak z hľadiska vtedy platného práva bolo právne irelevantné, v ktorej časti československého štátu bol občan zamestnaný, resp. kde mal sídlo jeho zamestnávateľ.

Slovenská republika uzavrela s Českou republikou Zmluvu o sociálnom zabezpečení, ktorá nadobudla platnosť 3. mája 1993, pričom podľa jej čl. 34 ods. 1 bola predbežne vykonateľnou od 1. januára 1993. Z oznámenia Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 175/1995 Z.z. vyplýva, že 8. januára 1993 bola podpísaná Správna dohoda o vykonávaní Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení (oznámenie Ministerstva zahraničných vecí č. 318/1994 Z.z.).

Podľa čl. 2 Správnej dohody, zástupcovia príslušných úradov a nositeľov zabezpečenia zmluvných štátov úzko spolupracujú pri vykonávaní zmluvy a tejto správnej dohody.

Úlohou súdu bolo vyriešiť právnu otázku, či možno priznať žiadateľovi príplatok k dôchodku podľa zákona č. 274/2007 Z.z. za stavu, keď mu bol dôchodok priznaný (a je mu aj vyplácaný) z českého systému sociálneho zabezpečenia.

Tým, že odporkyňa žiadosti navrhovateľa nevyhovela, lebo ho nepovažovala za oprávnenú osobou podľa § 2 ods.1 zák. č. 274/2007 Z.z. s tvrdením, že nie je poberateľom starobného, predčasného starobného ani invalidného dôchodku vyplácaného Sociálnou poisťovňou, postupovala v rozpore so zákonom.

Z obsahu § 2 ods.1 zák. č. 274/2007 Z.z. nemožno vyvodit' podmienku, spočívajúcu vo vyplácaní dôchodku Sociálnou poisťovňou. S poukazom na túto skutočnosť odporkyňa nemohla navrhovateľa vylúčiť z okruhu oprávnených osôb a odporkyňa musí v zmysle § 4 ods.1 zák. č. 274/2007 Z.z. rozhodnúť o príplatku a jeho vyplácaní navrhovateľovi po zohľadnení existencie podmienky poberania starobného dôchodku. Takémuto postupu nebráni ani § 3 ods. 5 citovaného zákona, ktorý predpokladá zlúčenie príplatku a dôchodku.

Odvolačný súd ohľadne námietok odporkyne uvádza, že navrhovateľovi, ktorý splnil všetky zákonné podmienky pre priznanie príplatku k dôchodku v zmysle zákona č. 274/2007 Z.z. odoprieť priznanie príplatku z dôvodu, že poberá starobný dôchodok z českého systému sociálneho zabezpečenia. Takýto postup by bol v rozpore s citovaným § 2 ods.1 zákona č. 274/2007 Z.z., podľa ktorého navrhovateľovi právo na príplatok vzniklo a jej právny názor sa prieči účelu zákona.

Odvolačný súd zároveň zdôrazňuje, že doterajší postup odporkyne bol vo vzťahu k navrhovateľovi diskriminačný, lebo ako občan bývalej Československej republiky nemôže byť znevýhodnený oproti občanom, ktorých zamestnávateľ bol na území Slovenskej republiky len preto, že jeho zamestnávateľ sa nachádzal na území terajšej Českej republiky. Ide o špeciálnu situáciu, na ktorú navrhovateľ nemohol mať dosah, a preto nemôže znášať nepriaznivé následky.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 219 ods.1 OSP potvrdil.

O trovách konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 224 ods. 1 OSP a § 142 ods. 1 OSP tak, že úspešnému navrhovateľovi, ktorý si ich náhradu uplatnil, priznal náhradu trov konania za štyri úkony právnej služby (za prevzatie vecí a napísanie návrhu, za vyjadrenie z 24. septembra 2008 a za napísanie odvolania) podľa § 11 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, z výpočtového základu, ktorý bol v roku 2008 – 19 056 Sk (632,54 €) 1/13-ina, t.j. 1 466 Sk, t.j. $48,66 \text{ €} \times 4 = 194,64 \text{ €} + 4 \times 190 \text{ Sk} (6,31 \text{ €})$ režijný paušál = 25,24 €, spolu 194,64 € + 25,24 € = 219,88 €.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. januára 2010

JUDr. Elena Závadská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :
Mária Kráľová